

Efter afstemningen i Folketinget ved 2. behandling den 30. maj 2011

Forslag

til

Lov om ægtefælleskifte m.v.

Kapitel 1

Skifterettens kompetence

Saglig kompetence

§ 1. Skifteretten behandler sager om

- 1) deling af ægtefællers fællesbo, uanset om bodelene er negative,
- 2) opløsning af ægtefællers sameje om flere særejeaktiver,
- 3) opløsning af ugifte samlevendes sameje om flere aktiver i forbindelse med samlivets ophør og
- 4) opløsning af andre boer, herunder interessentskabsboer og lign., der ikke behandles efter konkursreglerne.

Stk. 2. Sager som nævnt i stk. 1 kan angå en del af boet.

Stk. 3. Kapitel 2-5 med undtagelse af §§ 10 og 44 finder tilsvarende anvendelse i sager som nævnt i stk. 1, nr. 2-4.

§ 2. Skifteretten behandler sager om enkelttvister, der opstår under den pågældende skifterets behandling af et bo efter § 1 eller under privat skifte af ægtefællers fællesbo eller sameje om flere særejeaktiver, herunder om

- 1) opgørelsen og fordelingen af boets aktiver og passiver,
- 2) opgørelsen af bodelene og i givet fald af den del heraf, der indgår i bodelingen,
- 3) vederlagskrav, jf. § 23 i lov om ægteskabets retsvirkninger,
- 4) pensionskompensationskrav, jf. §§ 16 d-16 f i lov om ægteskabets retsvirkninger,
- 5) afgrænsning af særejer og
- 6) særejekompensationskrav, jf. § 67.

Stk. 2. Skifteretten behandler endvidere selvstændige sager mellem ægtefæller om

- 1) særejekompensationskrav, jf. § 67, og
- 2) tilsidesættelse, ændring eller fortolkning af ægtefællers bodelingsaftaler.

Stk. 3. Omfatter ægtefællers aftaler, jf. stk. 2, nr. 2, også andet end bodelingen, kan skifteretten henvisse sagen til de almindelige domstole.

Stk. 4. Sager som nævnt i stk. 1 og 2 behandles efter retsplejelovens regler om borgerlige sager, jf. dog § 5. §§ 68 og 72 finder tilsvarende anvendelse.

§ 3. Loven gælder ikke for skifte af dødsboer eller skifte af en længstlevende ægtefælles del af fællesboet, herunder skifte af uskiftet bo, mens denne lever.

International kompetence

§ 4. Anmodning om skifte efter § 1 kan indgives til skifteretten her i landet, hvis en af parterne har bopæl her.

Stk. 2. Hvis mindst en af parterne har tilknytning til Danmark, kan parterne, når tvisten er opstået, aftale, at anmodning om skifte kan indgives her i landet.

Stk. 3. Uanset stk. 1 og 2 kan anmodning om skifte efter § 1, stk. 1, nr. 4, af en sammenslutnings bo indgives til skifteretten her i landet, hvis sammenslutningen har hjemting her.

Stk. 4. En anmodning om skifte af den del af et bo, der befinder sig her i landet, kan indgives her, hvis de pågældende aktiver ikke inddrages under en bobehandling i udlandet.

§ 5. Sager efter § 2, stk. 1, der opstår under privat skifte af ægtefællers fællesbo eller sameje om flere særejeaktiver, og sager efter § 2, stk. 2, kan anlægges her i landet, hvis en af ægtefællerne har bopæl her.

Stk. 2. Hvis mindst en af ægtefællerne har tilknytning til Danmark, kan ægtefællerne, når tvisten er opstået, aftale, at sagen kan anlægges her i landet.

Stedlig kompetence

§ 6. Anmodning om skifte efter § 1 indgives til skifteretten på det sted, hvor parterne har eller sidst har haft fælles bopæl, hvis mindst en af dem fortsat har bopæl i denne retskreds.

Stk. 2. I andre tilfælde end nævnt i stk. 1 indgives anmodningen til skifteretten på det sted, hvor den, anmodningen er rettet mod, har bopæl. Hvis den, anmodningen er rettet mod,

ikke har bopæl i Danmark, indgives anmodningen til skifteretten på det sted, hvor den, der indgiver anmodningen, har bopæl. Hvis ingen af parterne har bopæl i Danmark, indgives anmodningen til Københavns Byret.

Stk. 3. Uanset stk. 1 og 2 indgives anmodning om skifte efter § 1, stk. 1, nr. 4, af en sammenslutnings bo til skifteretten på det sted, hvor sammenslutningen har hjemting.

§ 7. Når tvisten er opstået, kan parterne aftale, ved hvilken skifteret boet skal behandles.

§ 8. Skifteretten i den retskreds, hvor boet skal behandles, kan efter anmodning fra en part henvise boet til behandling i en anden retskreds, hvis dette findes væsentligt mere hensigtsmæssigt.

Kapitel 2

Møder i skifteretten om fællesboskifte

Anmodning om bistand til deling

§ 9. En anmodning til skifteretten om bistand til deling af et fællesbo skal indeholde angivelse af ægtefællernes navne, adresser, fødselsdatoer og om muligt personnumre og skal være vedlagt dokumentation for, at betingelsen i § 10 er opfyldt.

Stk. 2. Opfylder anmodningen ikke betingelserne i stk. 1, kan skifteretten afvise sagen.

§ 10. Anmodning om bistand til deling af et fællesbo kan tidligst indgives, når der er indgivet anmodning til statsforvaltningen om separation eller skilsmisse, afsagt dekret om bosondring eller anlagt sag om ægteskabets omstødelse.

Indkaldelse til møde

§ 11. Skifteretten indkalder snarest muligt ægtefællerne til et vejlednings- og forligsmøde, medmindre mødet undtagelsesvis findes upåkrævet.

Stk. 2. Ægtefællerne skal møde personligt, medmindre skifteretten undtagelsesvis bestemmer andet.

§ 12. Ægtefællerne skal senest 7 dage før mødet indsende oplysninger om forhold af betydning for skiftet, herunder oplysninger om egne og i videst muligt omfang om ægtefællens aktiver og passiver og disses skønnede værdi, samt om, hvilke spørgsmål der er uenighed om.

Stk. 2. Indsendes oplysningerne ikke eller kun i utilstrækkeligt omfang, kan skifteretten indhente de nødvendige oplysninger fra offentlige myndigheder.

Udeblivelse fra møde

§ 13. Udebliver den ægtefælle, der har anmodet om bistand, fra mødet, afviser skifteretten sagen, medmindre den anden ægtefælle er mødt og ønsker sagen fremmet.

Stk. 2. Udebliver begge ægtefæller, hæver skifteretten sagen.

Stk. 3. Skifteretten kan undtagelsesvis undlade at tillægge en ægtefælles udeblivelse virkning efter denne paragraf. Der tages herved navnlig hensyn til, om udeblivelsen må antages

at skyldes lovligt forfald, eller om der i øvrigt må antages at foreligge undskyldende omstændigheder.

Indsigelser mod skifterettens kompetence

§ 14. Gøres der indsigelse mod skifterettens kompetence, herunder under påberåbelse af, at boet er delt ved aftale eller på anden måde, træffer skifteretten efter eventuel bevisførelse afgørelse herom. Afgørelsen træffes ved kendelse.

Vejlednings- og forligsmødet

§ 15. Skifteretten skal på mødet afklare, om de nødvendige oplysninger om ægtefællernes aktiver og passiver foreligger, og hvilke spørgsmål ægtefællerne er uenige om.

Stk. 2. Skifteretten vejleder i nødvendigt omfang om reglerne for bodelingen og bistår med at udfærdige en aftale herom, hvis det findes ubetænkeligt.

Stk. 3. Skifteretten kan undtagelsesvis afholde et eller flere yderligere møder. § 11, stk. 2, og § 13 finder tilsvarende anvendelse.

Bevisførelse

§ 16. Er der behov for bevisførelse, kan skifteretten efter anmodning træffe afgørelse herom.

Henvisning til bobehandler

§ 17. Skifteretten henviser sagen til bobehandler, hvis en af ægtefællerne anmoder om det. I modsat fald hæver skifteretten sagen.

Stk. 2. Om sikkerhedsstillelse gælder § 37.

Kapitel 3

Fællesboets behandling ved bobehandler

Udpegning af bobehandler

§ 18. Henvises en sag til bobehandler, udpeger skifteretten en autoriseret bobehandler til at varetage bobehandlingen. Ønsker ægtefællerne en bestemt autoriseret bobehandler, udpeger skifteretten i almindelighed denne.

Stk. 2. Skifteretten kan tillade, at ægtefællerne i enighed vælger en bobehandler, der ikke er autoriseret, hvis særlige grunde taler for det.

Stk. 3. Hvis ægtefællerne under boets behandling i enighed fremsætter ønske om en anden bobehandler og forholdene taler for det, udpeger skifteretten en ny bobehandler efter stk. 1 og 2.

Stk. 4. Bliver en udpeget bobehandler forhindret, eller opfylder denne ikke længere betingelserne for at behandle boet, udpeger skifteretten en ny bobehandler efter stk. 1 og 2. Hvis forholdene taler for det, kan skifteretten dog bestemme, at en bobehandler, hvis autorisation udløber, kan fortsætte behandlingen af et påbegyndt skifte.

Bobehandlerens opgaver

§ 19. Bobehandleren vejleder i nødvendigt omfang ægtefællerne om deres retsstilling og bistår ved praktiske spørgsmål under skiftet. Bobehandleren skal søge at opnå holdbare løsninger af ægtefællernes konflikter på en betryggende må-

de, hvor omkostningerne står i rimeligt forhold til boets værdier.

§ 20. Bobehandleren orienterer løbende ægtefællerne om bobehandlingens forløb og forventede afslutning.

Stk. 2. Bobehandleren indkalder ægtefællerne til møde, når der er behov for det. Bobehandleren kan tillade, at andre deltager i mødet.

Stk. 3. Bobehandleren udfærdiger referat af møderne og af mundtlige tilkendegivelser fra ægtefællerne i øvrigt. Det skal fremgå, hvad ægtefællerne er enige og uenige om.

Stk. 4. Ved tvister skal bobehandleren opfordre til sagsanlæg efter § 2, stk. 1. Hvis sag ikke anlægges, skal bobehandleren redegøre for sin vurdering af spørgsmålet, som vil blive lagt til grund under sagens videre behandling. Bobehandleren skal på ny opfordre til sagsanlæg, hvis en ægtefælle ikke er enig i vurderingen.

Prisoplysning m.v.

§ 21. Bobehandleren skal på det første møde, og når der i øvrigt er anledning til det, skriftligt oplyse ægtefællerne om, hvordan bobehandlerens salær beregnes, og om muligt den forventede størrelse heraf. Bobehandleren skal endvidere oplyse om, hvilke øvrige omkostninger der må forventes.

Oplysninger m.v.

§ 22. Bobehandleren skal sikre sig, at de oplysninger, der er nødvendige for at dele fællesboet, foreligger. Hvis en ægtefælle ikke efter opfordring meddeler oplysningerne, kan bobehandleren indhente dem fra offentlige myndigheder og private, herunder forsikringsselskaber og penge-, pensions- og realkreditinstitutter. Modsætter en ægtefælle sig, at oplysningerne indhentes, anmoder bobehandleren skifteretten om at træffe afgørelse. Er det nødvendigt at anvende tvangsmidler, anmoder bobehandleren skifteretten om at træffe afgørelse.

Stk. 2. Bobehandleren kan anmode skifteretten om at pålægge en ægtefælle eller enhver anden at give møde og afgive forklaring for skifteretten.

Stk. 3. Bobehandleren skal i nødvendigt omfang lade aktiver og passiver vurdere. Er en ægtefælle uenig i fremgangsmåden, anmoder bobehandleren skifteretten om at træffe afgørelse.

Stk. 4. Bobehandleren kan antage sagkyndig bistand. Er en ægtefælle uenig heri, anmoder bobehandleren skifteretten om at træffe afgørelse.

Advokatbeskikkelse

§ 23. Skifteretten kan efter anmodning fra en ægtefælle eller efter indstilling fra bobehandleren beskikke en advokat for en ægtefælle, hvis det ikke findes forsvarligt at behandle boet, uden at den pågældende har advokatbistand. Beskikkelsen kan begrænses til en bestemt opgave eller til et bestemt antal timer.

Stk. 2. Ægtefællen skal erstatte statskassen dennes udgifter i forbindelse med beskikkelsen, medmindre ægtefællen har fri proces.

Udlæg af aktiver under skiftet

§ 24. Bobehandleren skal snarest muligt søge afklaret, om en eller begge ægtefæller ønsker et aktiv udlagt efter vurdering.

Salg af aktiver

§ 25. Ønsker ingen af ægtefællerne et aktiv udlagt, skal bobehandleren sørge for, at det afhændes på en måde, som tjener ægtefællernes interesser bedst muligt.

Stk. 2. Er en ægtefælle uenig, anmoder bobehandleren skifteretten om at træffe afgørelse.

Stk. 3. Salg ved auktion sker efter retsplejelovens regler.

Acontobetaling

§ 26. Bobehandleren kan efter anmodning fra en ægtefælle henstille, at den anden betaler et acontobeløb, hvis der er et sikkert grundlag for, at ægtefællen ved boets afslutning vil have krav på dette beløb, og der ikke er udsigt til en snarlig afslutning af bobehandlingen.

Stk. 2. Er en ægtefælle uenig, eller er der behov for tvangsfuldbyrdelse, anmoder bobehandleren skifteretten om at træffe afgørelse.

Partiel boopgørelse

§ 27. Bobehandleren kan udarbejde et udkast til en opgørelse over en del af boet, hvis der er et særligt behov og et sikkert grundlag for det.

Stk. 2. §§ 28 og 29 og kapitel 4 finder anvendelse med de fornødne lempelser.

Udkast til boopgørelse

§ 28. Bobehandleren udfærdiger udkast til boopgørelse. Udkastet skal indeholde en redegørelse for alle væsentlige forhold af betydning for fællesboets deling og skiftets gennemførelse, herunder

- 1) en redegørelse for bobehandlingens forløb,
- 2) en opgørelse over hver ægtefælles aktiver og passiver, herunder værdiansættelsen heraf, samt eventuelle indtægter og udgifter, der knytter sig hertil,
- 3) en angivelse af eventuelle indbyrdes krav, herunder vederlags-, godtgørelses- og kompensationskrav,
- 4) en angivelse af udlæg af aktiverne og passiverne samt vilkårene herfor,
- 5) en indstilling vedrørende størrelsen af bobehandlerens salær og
- 6) en indstilling vedrørende fordelingen af boomkostningerne, jf. § 42.

Stk. 2. Er ægtefællerne enige om spørgsmål af betydning for boopgørelsen, lægges enigheden til grund. I modsat fald lægger bobehandleren sin egen vurdering til grund.

Stk. 3. Hvis opgørelsen alene omfatter en del af fællesboet, skal dette fremgå af opgørelsen.

Forelæggelse for ægtefællerne

§ 29. Bobehandleren forelægger på betryggende måde udkastet til boopgørelse efter § 28 for skifteretten og ægtefællerne.

Stk. 2. Hver af ægtefællerne kan inden for en frist på 4 uger efter modtagelsen af udkastet til boopgørelse skriftligt gøre indsigelse til skifteretten over udkastet, herunder bobehandlerens indstilling vedrørende salær og fordeling af boomkostningerne.

Afbrudt skifte

§ 30. Må bobehandleren afslutte sit arbejde, før der kan udfærdiges et udkast til boopgørelse, som opfylder kravene i § 28, skal bobehandleren udfærdige et udkast, der i videst muligt omfang sætter ægtefællerne i stand til selv at færdiggøre opgørelsen.

Stk. 2. Bobehandleren underretter skifteretten om, at arbejdet er afsluttet uden udfærdigelse af boopgørelse, og indstiller størrelsen af sit salær og fordelingen af boomkostningerne.

Stk. 3. Hver af ægtefællerne kan inden for en frist på 4 uger efter modtagelsen skriftligt gøre indsigelse til skifteretten over bobehandlerens indstilling vedrørende salær og fordeling af boomkostningerne.

Kapitel 4

Skifterettens behandling af boopgørelser

Indsigelser mod udkastet

§ 31. Modtager skifteretten rettidigt indsigelse mod bobehandlerens indstilling vedrørende salær og fordeling af boomkostningerne, jf. § 29, stk. 2, og § 30, stk. 3, træffer skifteretten afgørelse, jf. §§ 40 og 42.

Stk. 2. Modtager skifteretten i øvrigt rettidigt indsigelse mod udkastet til boopgørelse, jf. § 29, stk. 2, kan skifteretten rette fejl, som indsigelsen giver anledning til, hvis der ikke er berettiget tvivl om retstilstanden, eller anmode bobehandleren herom.

Stk. 3. Skifteretten kan undtagelsesvis behandle en indsigelse, der er modtaget efter fristens udløb, men inden stadfæstelsen af boopgørelsen.

Frist for sagsanlæg

§ 32. I det omfang en rettidigt modtaget indsigelse ikke fører til rettelse af boopgørelsen efter § 31, stk. 2, meddeler skifteretten ægtefællerne, at der senest 4 uger efter modtagelsen af skifterettens meddelelse skal anlægges sag efter § 2, stk. 1, hvis indsigelsen fastholdes.

Stk. 2. § 31, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Skifterettens ændring af bobehandlerens salær

§ 33. Skifteretten kan af egen drift ændre bobehandlerens salær, hvis salæret findes åbenbart urimeligt.

Udsættelse og partiel stadfæstelse

§ 34. Skifteretten udsætter sin stillingtagen til bobehandlerens udkast til boopgørelse, hvis der verserer sag om en enkeltvist efter § 2, stk. 1.

Stk. 2. Skifteretten stadfæster de dele af boopgørelsen, der ikke er gjort indsigelse mod, hvis dette findes ubetænkeligt. Skifteretten kan betinge stadfæstelsen af, at der stilles sik-

kerhed for den anden ægtefælles mulige krav efter en endelig boopgørelse. § 36, 2. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Skifterettens rettelse i udkastet

§ 35. Når der foreligger en endelig afgørelse vedrørende rejste indsigelser, foretager skifteretten om nødvendigt rettelse af udkastet til boopgørelse eller anmoder bobehandleren om at genoptage bobehandlingen.

Stadfæstelse

§ 36. Skifteretten afslutter behandlingen af sagen ved at stadfæste boopgørelsen. En stadfæstet boopgørelse kan tvangsfuldbyrdes efter retsplejelovens regler om tvangsfuldbyrdelse af domme.

Kapitel 5

Omkostninger

Sikkerhed for boomkostningerne

§ 37. Den, der har anmodet om henvisning til bobehandler, skal efter skifterettens bestemmelse stille sikkerhed for omkostningerne ved boets behandling.

Stk. 2. Skifteretten kan helt eller delvis fritage for sikkerhedsstillelse, hvis ægtefællen ikke kan stille sikkerheden. Det er en betingelse, at det skønnes, at den pågældende vil få et boslods krav, der er tilstrækkeligt til at dække udgifterne.

Stk. 3. Stilles den krævede sikkerhed ikke, afviser skifteretten sagen.

Forhøjelse af sikkerhedsstillelsen

§ 38. Bobehandleren skal underrette skifteretten, hvis der opstår behov for at forhøje sikkerhedsstillelsen, jf. § 37.

Sikkerhed for visse sagsbehandlingskridt

§ 39. Skifteretten kan bestemme, at en ægtefælle skal stille sikkerhed for omkostningerne ved et sagsbehandlingskridt, som denne anmoder om.

Stk. 2. Stilles sikkerheden ikke, betragtes anmodningen som bortfaldet.

Bobehandlerens salær

§ 40. En bobehandler må ikke kræve højere salær for sit arbejde, end hvad der kan anses for rimeligt.

Stk. 2. Hvis en ægtefælle har fri proces, kan denne ægtefælles andel af bobehandlerens salær højst omfatte det antal timer, skifteretten har fastsat. Retsplejelovens § 334, stk. 5, 1. og 3. pkt., finder tilsvarende anvendelse.

Acontosalær

§ 41. Acontosalær til bobehandleren kan udbetales med skifterettens godkendelse, hvis særlige grunde, herunder boets beskaffenhed eller behandlingstid, taler for det.

Fordeling af boomkostninger

§ 42. Boomkostninger, herunder bobehandlerens salær, deles ligeligt mellem ægtefællerne. Har en ægtefælle på

uforsvarlig måde givet anledning til en større del af udgifterne, pålægger skifteretten denne en større del af omkostningerne.

Advokatomkostninger

§ 43. Skifteretten kan efter anmodning pålægge en ægtefælle at erstatte den anden ægtefælles udgifter til advokatbi-stand, hvis ganske særlige grunde taler for det.

Hæftelse

§ 44. En ægtefælle hæfter subsidiært for statskassens krav mod den anden ægtefælle for omkostninger i forbindelse med skiftet.

Stk. 2. En ægtefælle kan modregne det beløb, som den subsidiære hæftelse indebærer, i den anden ægtefælles lod i boet.

Kapitel 6

Regler om bobehandlere

Autorisation og virksomhed som bobehandler

§ 45. Justitsministeren autoriserer for hver retskreds et passende antal advokater til som bobehandlere at forestå behandlingen af ægtefælleskifter m.v.

Stk. 2. Justitsministeren kan fastsætte regler for bobehandlers autorisation, herunder om tidsbegrænsning af autorisationer, om deres virksomhed og salær og om skifterettens tilsyn. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af 1. pkt., kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Inhabilitet

§ 46. Ingen må handle som bobehandler, hvis den pågældende er nærstående til en af parterne eller afhængig af denne, eller hvis der som følge af den pågældendes interesse i sagens udfald eller af andre grunde er tvivl om den pågældendes upartiskhed.

Stk. 2. En bobehandler må ikke erhverve nogen del af boets aktiver. Det samme gælder nærstående til bobehandleren eller ansatte i dennes virksomhed.

Tilsyn med bobehandleren

§ 47. Skifteretten kan anmode bobehandleren om oplysninger om bobehandlingens forløb. Gør forholdene det nødvendigt, kan skifteretten pålægge bobehandleren at indgive indberetninger om bobehandlingens forløb og at foretage det fornødne til fremme af boets behandling.

Stk. 2. Har bobehandleren ikke afsluttet sit arbejde 1 år efter sagens modtagelse, skal bobehandleren orientere skifteretten om bobehandlingens forløb og om, hvornår sagen forventes afsluttet.

Tilbagekaldelse af udpegning

§ 48. Hvis bobehandlerens varetagelse af sine opgaver findes uforsvarlig, tilbagekalder skifteretten udpegningen og udpeger en ny bobehandler.

Klage over bobehandlere

§ 49. Klage over en bobehandlers behandling af boet, herunder over, at denne ikke fremmer behandlingen tilstrækkeligt, indgives skriftligt til skifteretten, der træffer afgørelse herom.

Kapitel 7

Regler for fællesbodelingen

Grundlaget for opgørelsen

§ 50. Grundlaget for opgørelsen af fællesboet er de aktiver og passiver, der hører til bodelene på ophørsdagen, jf. § 51.

Formuefællesskabets ophør (ophørsdagen)

§ 51. Ved separation og skilsmisse ophører formuefællesskabet ved udgangen af det døgn, hvor der er indgivet anmodning om separation eller skilsmisse til statsforvaltningen.

Stk. 2. Ved bosondring ophører formuefællesskabet ved udgangen af det døgn, hvor der er indgivet begæring om bosondring til skifteretten.

Stk. 3. Ved omstødelse af ægteskab ophører formuefællesskabet ved udgangen af det døgn, hvor der er anlagt sag om omstødelse.

Stk. 4. Ægtefællerne kan under skiftet aftale, at formuefællesskabet skal anses for ophørt på et andet tidspunkt end det, der følger af stk. 1-3.

Stk. 5. Hvis ganske særlige praktiske forhold gør sig gældende, kan skifteretten efter indstilling fra bobehandleren bestemme, at formuefællesskabet skal anses for ophørt på et andet tidspunkt end det, der følger af stk. 1-3.

Tidspunktet for værdiansættelsen

§ 52. Aktiver og passiver indgår i bodelingen med værdien på udlægstidspunktet eller ved skiftets afslutning, hvis de ikke er udlagt forinden.

Opgørelsen af fællesboet

§ 53. Hver ægtefælles bodel opgøres særskilt. Har en ægtefælle tillige særeje, inddrages dette under skiftet, i det omfang det er nødvendigt til at fyldestgøre krav efter § 67 eller efter § 23 i lov om ægteskabets retsvirkninger.

Stk. 2. Ved opgørelsen af bodelene medregnes ikke krav efter § 67, § 26 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning eller §§ 16 d og 16 e i lov om ægteskabets retsvirkninger. Krav på forfaldne underholdsbidrag medregnes ikke som aktiv i den berettigede ægtefælles bodel.

Rådighed under skiftet

§ 54. Ægtefællerne beholder rådigheden over deres bodel under skiftet.

Stk. 2. Skifteretten kan fratage en ægtefælle rådigheden over aktiver, der helt eller delvis er fælleseje, hvis der er nærliggende risiko for, at ægtefællen på utilbørlig måde vil handle til skade for den anden ægtefælle.

Stk. 3. Fratager skifteretten en ægtefælle rådigheden, bestemmer skifteretten, hvordan aktiverne skal behandles under rådighedsfratagelsen.

Stk. 4. Skifteretten sørger for, at rådighedsfratagelse tinglyses.

Gæld

§ 55. Et skifte indskrænker ikke fordringshavernes adgang til at forfølge deres ret på samme måde, som hvis intet skifte fandt sted.

§ 56. Er der gæld, som begge ægtefæller hæfter for, kan hver af dem forlange, at den anden betaler den del af gælden, som denne endeligt skal bære, eller at der stilles sikkerhed for betalingen.

§ 57. Har en ægtefælle et krav som omhandlet i § 53, stk. 2, mod den anden ægtefælle, kan ægtefællen under skiftet forlange det dækket af den anden ægtefælles lod i boet.

Ligedeling

§ 58. Udviser opgørelsen efter § 53 af en ægtefælles bodel overskud, deles dette ligeligt mellem ægtefællerne, medmindre andet følger af denne lov eller af ægteskabslovgivningens regler.

Stk. 2. En ægtefælle bliver ikke ved at modtage udlæg for sin lod i den anden ægtefælles bodel ansvarlig for dennes gæld. Om ægtefællen har pligt til at tilbagegive det modtagne til fordringshavernes fyldestgørelse, afgøres efter konkurslovens regler om omstødelse.

Genstande til personligt brug

§ 59. Hver af ægtefællerne har ret til forlods at udtage genstande, som udelukkende tjener til dennes personlige brug, for så vidt deres værdi ikke står i misforhold til ægtefællernes formueforhold.

Stk. 2. Genstande, der er erhvervet til børnenes brug, kan udtages forlods af den ægtefælle, hos hvem børnene har bopæl.

Omstødelse af ægteskab

§ 60. Ved skifte i anledning af omstødelse af ægteskab udtager hver ægtefælle forlods så meget af fællesboet, som svarer til, hvad denne har indbragt i boet ved ægteskabets indgåelse eller gennem senere erhvervelse ved arv eller gave eller har overført til fællesboet fra eget særeje. Strækker den fælles formue ikke til, sker der forholdsvis afkorting.

Kortvarigt ægteskab

§ 61. Har en ægtefælle indbragt den væsentligste del af fællesboet på den måde, der fremgår af § 60, og vil en lige-

deling være åbenbart urimelig, navnlig fordi ægteskabet har været kortvarigt og uden økonomisk fællesskab af betydning, kan det ved skifte i anledning af separation, skilsmisse eller bosondring efter anmodning bestemmes, at boets deling skal finde sted således, at § 60 anvendes, i det omfang dette findes begrundet.

Bohave m.v.

§ 62. Kan en ægtefælle ikke inden for den del af boet, som tilfalder denne, udtage bohave og andet løsøre, der er nødvendigt til at opretholde hjemmet, og har den pågældende ikke udsigt til på anden måde at kunne skaffe det fornødne, kan det efter anmodning bestemmes, at en større del af boet skal tilfalde denne ægtefælle.

Udlæg af ejendele efter vurdering

§ 63. Ved bodelingen er hver af ægtefællerne berettiget til at kræve boets ejendele udlagt efter vurdering.

Stk. 2. Kræver ægtefællerne udlagt samme ejendel, skal den ægtefælle, til hvis bodel den hører, have fortrinsret. Der gælder dog herfra følgende undtagelser:

- 1) Fast ejendom, der udelukkende eller hovedsagelig er beregnet til familiens bolig, kan udlægges til den anden ægtefælle, hvis boligen skønnes at være af den væsentligste betydning for denne ægtefælle af hensyn til at opretholde hjemmet.
- 2) Fast ejendom, der har tjent til sommerbolig for familien, kan udlægges til den anden ægtefælle, hvis sommerboligen skønnes at være af den væsentligste betydning for denne.
- 3) Erhvervsvirksomhed kan udlægges til den anden ægtefælle, hvis virksomheden udelukkende eller dog i det væsentlige er blevet drevet af denne.
- 4) Arbejdsredskaber og andet erhvervsløsøre kan udlægges til den anden ægtefælle, i det omfang dette skønnes rimeligt af hensyn til fortsættelsen af erhvervet.
- 5) Bohave og andet løsøre, der har hørt til det fælles hjem, kan udlægges til den anden ægtefælle, i det omfang dette skønnes rimeligt af hensyn til at opretholde hjemmet, eller i øvrigt fordi genstandene særligt har tjent den pågældende ægtefælles behov.

Stk. 3. Finder udlæg ikke sted efter stk. 1 og 2, afhændes ejendele, jf. § 25.

Udlæg ud over bosloden

§ 64. Udlæg af aktiver kan ske, selv om værdien overstiger ægtefælens boslod. Det overskydende beløb skal betales kontant til den anden ægtefælle. Skifteretten kan i særlige tilfælde tillade afdragsvis betaling og kan fastsætte vilkårene herfor.

Kapitel 8

Bistand under privat skifte

§ 65. En ægtefælle kan under et privat skifte af et fællesbo eller sameje om flere særejeaktiver anmode om skifterettens bistand til sagens oplysning, herunder ved

- 1) at pålægge modparten og enhver anden at give møde og afgive forklaring for skifteretten og fremlægge dokumenter og
- 2) at udmelde en sagkyndig til at foretage vurdering, jf. §§ 74-77.

Stk. 2. Skifteretten kan afvise en anmodning efter stk. 1, nr. 1, hvis bistanden har et sådant omfang eller en sådan karakter, at boet bør behandles under et skifte efter § 1.

§ 66. Sager om enkelttvister, der opstår under privat skifte af ægtefællers fællesbo eller sameje om flere særejeaktiver, jf. § 2, stk. 1, kan tidligst anlægges, når der er indgivet anmodning til statsforvaltningen om separation eller skilsmisse, afsagt dekret om bosondring eller anlagt sag om ægteskabets omstødelse.

Stk. 2. Skifteretten kan afvise at behandle en sag om en enkelttvist, hvis den efter sit omfang og sin karakter bør behandles under et skifte efter § 1.

Kapitel 9

Særejekompensation

§ 67. Har en ægtefælle haft særeje, kan det, hvis ægtefællernes formueforhold, ægteskabets varighed og omstændighederne i øvrigt i særlig grad taler for det, efter påstand af den anden ægtefælle bestemmes, at den ene ægtefælle skal yde den anden et beløb for at sikre, at denne ikke stilles urimeligt ringe i økonomisk henseende efter en separation eller skilsmisse. Denne regel anvendes også med hensyn til retigheder, der er uoverdragelige eller i øvrigt af personlig art, og som ikke indgår i bodelingen.

Stk. 2. Sag om krav efter stk. 1 kan tidligst anlægges, når der er indgivet anmodning til statsforvaltningen om separation eller skilsmisse.

Stk. 3. Krav efter stk. 1 kan ikke gøres gældende, efter at skifte af ægtefællernes fællesbo eller sameje om flere særejeaktiver er afsluttet med en stadfæstet boopgørelse, jf. dog § 78.

Kapitel 10

Sagsbehandlingsregler

Offentlighed

§ 68. Retsmøder i skifteretten foregår for lukkede døre.

Stk. 2. Ved offentlig gengivelse af domme og kendelser må der ikke ske offentliggørelse af navn, stilling eller bopæl for nogen af de personer, der er nævnt i afgørelsen, eller på anden måde offentliggørelse af de pågældendes identitet. Overtrædelse af de nævnte forbud straffes med bøde eller under skærpende omstændigheder med fængsel indtil 6 måneder. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Deltagelse i møde ved telekommunikation

§ 69. Skifteretten kan tillade, at en part eller rettergangsfuldmægtig deltager i møder i skifteretten ved anvendelse af telekommunikation, medmindre sådan deltagelse er uhenigtsmæssig.

Digital kommunikation

§ 70. Krav om skriftlighed eller underskrift er ikke til hinder for, at meddelelser til skifteretten sendes som digital kommunikation. Meddelelsen skal være forsynet med en digital signatur.

Stk. 2. Domstolsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om digital kommunikation med skifteretten, herunder om anvendelsen af digital signatur.

Stk. 3. En digital meddelelse anses for at være kommet frem, når den kan gøres tilgængelig for skifteretten.

Stk. 4. Hvis en digital meddelelse ikke er forsynet med digital signatur eller er behæftet med andre fejl, der gør den uegnet til at indgå i skifterettens behandling af en sag, kan skifteretten afvise meddelelsen eller fastsætte en frist for afhjælpning af mangelen. Efter anmodning træffes afgørelsen om afvisning ved kendelse.

§ 71. Skifteretten kan ved meddelelser fra retten anvende digital kommunikation, hvis modtageren har samtykket i at modtage meddelelser på denne måde, jf. dog om forkyndelse retsplejelovens § 155, nr. 2. Samtykke kan gives for den enkelte sag eller generelt. Meddelelser, der indeholder fortrolige oplysninger, skal krypteres eller sikres på anden forsvarlig måde.

Anvendelse af tvangsskridt

§ 72. Skifteretten kan efter anmodning pålægge en part at give møde, afgive forklaring og fremlægge dokumenter efter retsplejelovens regler om vidnepligt og editionspligt for tredjemand.

Adgangen til aktiver

§ 73. Skifteretten kan efter anmodning skaffe bobehandleren adgang til at besigtige eller en sagkyndig adgang til at vurdere aktiver, der er i en parts besiddelse. Retsplejelovens kapitel 55 finder tilsvarende anvendelse.

Sagkyndig vurdering

§ 74. Skifteretten kan efter anmodning bestemme, at handelsværdien af et bos aktiver eller passiver skal fastsættes ved sagkyndig vurdering.

Stk. 2. Skifteretten udmelder efter anmodning en eller flere sagkyndige til at foretage vurderingen.

Stk. 3. Skifteretten kan efter anmodning indkalde til et møde, hvor den sagkyndige besvarer spørgsmål om vurderingen.

§ 75. Skifteretten kan til brug for udlæg eller boets afslutning efter anmodning bestemme, at der skal indhentes en erklæring fra den eller de sagkyndige om, i hvilket omfang handelsværdien af et aktiv eller passiv på grund af den forløbne tid afviger fra den første vurdering.

§ 76. Skifteretten kan efter anmodning bestemme, at der skal ske omvurdering, hvis

- 1) der er begået fejl ved vurderingens udførelse, som kan have påvirket vurderingsresultatet,

- 2) vurderingen ikke i øvrigt er foretaget på betryggende måde eller
- 3) aktivets eller passivets handelsværdi må antages at afvige væsentligt fra vurderingsresultatet.

§ 77. Skifteretten kan betinge en udmeldelse af, at der stilles sikkerhed for omkostningerne.

Stk. 2. Skifteretten fastsætter om nødvendigt vederlaget til en sagkyndig.

Genoptagelse

§ 78. Skifteretten kan efter anmodning genoptage et bo, der er afsluttet med en stadfæstet boopgørelse, hvis det findes påkrævet, navnlig fordi

- 1) der er fremkommet yderligere aktiver eller passiver,
- 2) der er begået væsentlige fejl under bobehandlingen eller
- 3) der i øvrigt foreligger nye oplysninger af væsentlig betydning for bobehandlingen.

Kære

§ 79. Skifterettens afgørelser kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37.

Kapitel 11

Anerkendelse og fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser

§ 80. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser, hvor efter afgørelser af udenlandske domstole og myndigheder vedrørende skifte af ægtefællers fællesbo eller andre boer omfattet af denne lov skal have bindende virkning og kunne fuldbyrdes her i riget, hvis de har sådanne virkninger i den stat, hvor afgørelsen er truffet, og anerkendelsen og fuldbyrdelsen ikke ville være åbenbart uforenelig med dansk retsorden.

Kapitel 12

Ændringer i anden lovgivning

§ 81. I lov om rettens pleje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1237 af 26. oktober 2010, som ændret senest ved lov nr. 411 af 9. maj 2011 og § 1 i lov nr. 412 af 9. maj 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 32 c, 1. pkt., ændres »denne lov« til: »denne eller anden lov«.
2. I § 254 e, stk. 7, 3. pkt., ændres »§ 327, stk. 4, 2. og 3. pkt.« til: »§ 327, stk. 5, 2. og 3. pkt.«
3. I § 327 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:
»Stk. 3. Fri proces kan, jf. § 325, gives under skifterettens behandling af boer omfattet af § 1 i lov om ægtefælleskifte m.v.«
Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.
4. I § 327, stk. 3, der bliver stk. 4, og stk. 4, 1. pkt., der bliver stk. 5, 1. pkt., ændres »stk. 1 og 2« til: »stk. 1-3«.
5. § 331, stk. 1, nr. 5, affattes således:

- »5) i boer omfattet af § 1 i lov om ægtefælleskifte m.v. fritagelse for
 - a) sikkerhedsstillelse for omkostninger ved boets behandling,
 - b) betaling af partens andel af bobehandlerens salær og
 - c) hæftelse for statskassens krav mod den anden ægtefælle, jf. § 44, stk. 1, i lov om ægtefælleskifte m.v.«

6. I § 331 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. I boer omfattet af § 1 i lov om ægtefælleskifte m.v. gælder følgende:

- 1) Fritagelsen for afgifter efter stk. 1, nr. 1, omfatter ikke skifteafgift efter §§ 34 a og 34 b i lov om retsafgifter.
- 2) Stk. 1, nr. 2, finder kun anvendelse, når skifteretten beskikker en advokat i medfør af § 23 i lov om ægtefælleskifte m.v.
- 3) Stk. 1, nr. 3, finder ikke anvendelse.«
Stk. 3-6 bliver herefter stk. 4-7.

7. I § 336, stk. 3, ændres »§ 327, stk. 4,« til: »§ 327, stk. 5,«.

8. I § 448, nr. 5, udgår »eller anfægtelse af aftaler om fordeling af formuen, der er indgået med henblik på separation, skilsmisse eller omstødelse«.

9. I § 538 b, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »genstande fra«: »et fællesbo m.v., der behandles ved bobehandler,«.

10. I § 538 b, stk. 1, 2. pkt., ændres »Bobestyreren« til: »Bobehandleren, bobestyreren«.

11. § 538 b, stk. 1, 3. pkt., ophæves.

12. Tredje bog, sjette afsnit, ophæves.

§ 82. I lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 38 af 15. januar 2007, som ændret ved § 2 i lov nr. 504 af 6. juni 2007, § 3 i lov nr. 349 af 6. maj 2009 og § 5 i lov nr. 221 af 21. marts 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 25, stk. 2, og § 27, stk. 1 og 2, ændres »lov om skifte af fællesbo m.v. § 69« til: »§ 60 i lov om ægtefælleskifte m.v.«
2. I § 42, stk. 1, 1. pkt., ændres »55-56« til: »55«.
3. § 56 ophæves.
- § 83. I lov om ægteskabets retsvirkninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 37 af 5. januar 1995, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 349 af 6. maj 2009, foretages følgende ændringer:
 1. § 40, stk. 2, affattes således:
»Stk. 2. Skifterettens afgørelse kan kæres efter reglerne i retsplejelovens kapitel 37.«
 2. § 41 ophæves.

3. § 42 affattes således:

»§ 42. Hvad der udlægges en ægtefælle på skifte efter en bosondring eller tilfalder denne efter formuefællesskabets ophør, jf. § 51 i lov om ægtefælleskifte m.v., bliver dennes fuldstændige særeje.«

§ 84. I lov nr. 383 af 22. maj 1996 om skifte af dødsboer, som ændret senest ved § 1 i lov nr. 221 af 21. marts 2011, foretages følgende ændring:

1. § 77 affattes således:

»§ 77. §§ 50, 51, 53 og 56-58 i lov om ægtefælleskifte m.v. finder anvendelse med de ændringer, der følger af forholdets natur.«

§ 85. I lov om retsafgifter, jf. lovbekendtgørelse nr. 936 af 8. september 2006, som ændret bl.a. ved § 3 i lov nr. 718 af 25. juni 2010 og lov nr. 1550 af 21. december 2010 og senest ved § 4 i lov nr. 221 af 21. marts 2011, foretages følgende ændringer:

1. Overskriften til kapitel 5 affattes således:

»Konkursbehandling«

2. I § 27 ændres »boer, der behandles af skifteretter eller kuratorer,« til: »konkursboer«.

3. §§ 28-30 affattes således:

»§ 28. Afgiften beregnes af formuemassen, jf. § 31, og udgør 1 pct., dog ikke under 2.500 kr. og ikke over 10.000 kr.

Stk. 2. I konkursboer, der i medfør af konkurslovens § 143 eller § 144, stk. 1, slutes inden 4 måneder efter konkursdekretets afsigelse, nedsættes afgiften til en fjerdedel.

§ 29. Afgiftspligten indtræder, når skifteretten afsiger konkursdekret.

Stk. 2. Ved genoptagelse af en bobehandling indtræder afgiftspligten, når den første forretning påbegyndes.

§ 30. Afgiften forfalder til betaling, når udlodning kan ske, eller når de afgiftspligtige modtager meddelelse om afgiftsberegningen.

Stk. 2. Skifteafgiften udredes af boets midler.«

4. §§ 34-36 ophæves, og i stedet indsættes:

»Kapitel 5 a

Ægtefælleskifte m.v.

§ 34. Ved skifte i medfør af lov om ægtefælleskifte m.v. svares afgift efter reglerne i dette kapitel.

§ 34 a. For en anmodning til skifteretten om bistand til skifte af et bo efter § 1 i lov om ægtefælleskifte m.v. svares 400 kr.

Stk. 2. Samme afgift svares for en anmodning til skifteretten om genoptagelse af et bo, jf. § 78 i lov om ægtefælleskifte m.v.

Stk. 3. Afgiften bortfalder, hvis anmodningen vedrører skifte af et fællesbo med en samlet formuemasse på højst 15.000 kr., uden at begge ægtefællers bodele er negative.

§ 34 b. Af boer, der behandles ved bobehandler, svares endvidere en afgift på 1/2 pct. af formuemassen, jf. § 31, dog højst 10.000 kr.

Stk. 2. § 34 a, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Angår skiftet en del af boet, medregnes alene den del af formuemassen, der er omfattet af skiftet.

§ 34 c. Afgiftspligten efter § 34 b indtræder ved henvisningen til bobehandler.

§ 34 d. Afgiften efter § 34 b forfalder, når boopgørelsen er endelig. Hvis skiftet afbrydes, jf. § 30 i lov om ægtefælleskifte m.v., forfalder afgiften, når de afgiftspligtige modtager meddelelse om afgiftsberegningen.

Stk. 2. Afgiften skal indbetales inden 14 dage efter forfaldstid. Ved betaling efter denne frist svares en rente på 1/2 pct. månedligt for hver påbegyndt måned fra forfaldsdagen at regne, dog mindst 50 kr.

§ 34 e. Kan størrelsen af afgiften efter § 34 b i tilfælde, hvor skiftet afbrydes, jf. § 30 i lov om ægtefælleskifte m.v., ikke på grundlag af de foreliggende oplysninger afgøres, kan skifteretten pålægge vedkommende inden en nærmere fastsat frist at fremkomme med de oplysninger, der er nødvendige for at træffe afgørelse om afgiftspligten.

Stk. 2. Fremkommer oplysningerne ikke inden den fastsatte frist, kan skifteretten pålægge de afgiftspligtige daglige eller ugentlige bøder, der løber, indtil oplysningerne fremkommer.

§ 34 f. En lodtager i boet hæfter solidarisk for afgiften efter § 34 b med værdien af det, denne har modtaget, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ved skifte af ægtefællers fællesbo gælder § 44 i lov om ægtefælleskifte m.v.«

5. Kapitelbetegnelsen »Kapitel 5 a« ændres til: »Kapitel 5 b«.

6. I § 36 g, stk. 1, 2. pkt., og § 36 h, 4. pkt., ændres »§ 36, stk. 4,« til: »§ 34 d, stk. 2,«.

7. I § 36 i, stk. 2, 4. pkt., ændres »§ 36, stk. 4, 2. pkt.« til: »§ 34 d, stk. 2, 2. pkt.«

8. § 39, stk. 1, nr. 1 og 2, ophæves, og i stedet indsættes:

- »1) tvister i konkursboer angående anmeldte fordringer og krav eller deres fortrinsret, jf. konkurslovens § 246,
- 2) tvister, der indbringes for skifteretten i medfør af selskabslovens § 221, stk. 3, og
- 3) tvister, der indbringes for skifteretten i medfør af § 2 i lov om ægtefælleskifte m.v.«

9. I § 39, stk. 2, indsættes efter »§ 112«: »eller § 73 i lov om ægtefælleskifte m.v.«.

10. Efter § 39 a indsættes:

»§ 39 b. For en anmodning til skifteretten om bistand til sagens oplysning under et privat skifte af ægtefællers fællesbo eller sameje om flere særejeaktiver, jf. § 65 i lov om ægtefælleskifte m.v., svares 400 kr.«

11. I § 59, 2. pkt., ændres »§ 36, stk. 4« til: »§ 34 d, stk. 2, 2. pkt.«

12. I § 62, stk. 2, ændres »§ 35 og § 36, stk. 4« til: »§ 30, stk. 1, og § 34 d«.

Kapitel 13

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser m.v.

§ 86. Loven træder i kraft den 1. marts 2012. §§ 70 og 71 træder dog i kraft efter justitsministerens nærmere bestemmelse.

Stk. 2. Lov om skifte af fællesbo m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 725 af 23. oktober 1986, ophæves den 1. marts 2012.

§ 87. Sager, der er indbragt for skifteretten eller de almindelige domstole inden lovens ikrafttræden, færdigbehandles efter de hidtil gældende regler.

Stk. 2. Er der indgivet anmodning om separation eller skilsmisse til statsforvaltningen eller anlagt sag om ægteskabs omstødelse før lovens ikrafttræden, anvendes de hidtil gældende regler i stedet for §§ 50, 51 og 67, og § 42 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning anvendes i den hidtil gældende affattelse.

§ 88. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan med undtagelse af §§ 81 og 85 ved kongelig anordning sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger.